

Въведение

Да се опише най-ранната история на циганите е все едно да се сглоби пъзел, в който някои от елементите липсват, а други са добавени от различна мозайка. Знае се, че циганите се появяват в Европа и говорят език, който е с индийски корен, но почти нищо не се знае за пътя им през Близкия изток. Езикът им обаче е ключът към маршрута, който са изминали, тъй като са възприемали думи от различните народи, които са срещали по пътя си на запад.

Циганите, или ромите, са етническа група, която идва в Западна Европа към XIV–XV век. Учените все още не са единодушни по въпроса кога и как циганите напускат Индия, но общопризнат факт е, че те емигрират от Северна Индия някъде между VI и XI век, след това минават през Близкия изток и накрая пристигат в Европа. Някои от тях остават в Близкия изток и в настоящата книга те се наричат навари. Езикът им (който е близък с езика на европейските цигани) също принадлежи към групата северноиндийски езици, наред с хинди и пенджаб.

Думата *gypsy* идва от *Egyptian* (египтянин) и това е името, с което са наричали първите цигани преселници в Западна Европа, тъй като вярвали, че те са дошли от Египет. Френската дума *gitan* и испанската *gitano* имат същия корен. Немската дума *Zigeuner* и славянската *tsigan* или *cigan* са с различен произход. Те идват от гръцката дума *athinganos*, която означава „недосегаем“, а също така и „езичник“. Това е названието, с което първоначално са наричали секта в пределите на Византийската империя, и тъй като циганите, дошли там, не изповядвали християнството, били наречени с името на тази секта.

Циганите използват за себе си думата *ром* (в множествено число *рома* в повечето диалекти). Смята се, че тази дума е сродна с индийската *dom*, чието първоначално значение е „човек“. Дори и някои групи (като синти), които не се наричат роми, са запазили тази дума в своя диалект със значението на „съпруг“.

Над четири милиона цигани, или роми, живеят в Европа и съставляват внушително малцинство в много страни. По-голяма